

Miyase Sertbarut'un Kitaplarının Okunabilirlik Düzeyleri *

Keziban TEKŞAN **
Enes ÇİNPOLAT ***

Öz

Bu araştırmanın amacı Miyase Sertbarut'un kitaplarını okunabilirlik açısından değerlendirmektir. Araştırma tarama modeli ile yürütülmüştür. Araştırma materyallerini Miyase Sertbarut'un 10 kitabı oluşturmaktadır. Araştırma grubunu ise Ordu ili merkezinde bulunan bir ortaokulda öğrenim gören 6, 7 ve 8. sınıf 57 ortaokul öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmada okunabilirlik düzeyini belirlemek amacıyla Ateşman (1997) okunabilirlik formülü, Çetinkaya-Uzun (2010) okunabilirlik formülü ve çıkartmalı okunabilirlik uygulaması kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerden hareketle incelenen metinlerin Ateşman okunabilirlik formülüne göre genellikle orta güçlük düzeyinde olduğu; Çetinkaya-Uzun okunabilirlik formülüne göre genellikle eğitsel okuma düzeyinde olduğu; çıkartmalı okunabilirlik uygulamasına göre zor düzeyde olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına dayanarak ebeveynlerin ve öğretmenlerin çocuklara okuma kitabı önerirken bunların okunabilirlik durumlarını göze almaları önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Miyase Sertbarut, okunabilirlik, ortaokul, Ateşman formülü, Çetinkaya-Uzun formülü.

The Readability Levels of the Books of Miyase Sertbarut

Abstract

The aim of this study is to examine the books of Miyase Sertbarut, in terms of readability. The study was conducted with survey model. The study materials consist of 10 books of Miyase Sertbarut. The study group consisted of 6th, 7th and 8th grade 57 secondary school students attending a school in the city center of Ordu. In order to determine the readability levels, Ateşman (1997) readability formula, Çetinkaya-Uzun (2010) readability formula and Cloze Test application were used in the study. According to the results of the study, the texts examined are generally at medium difficulty level according to the Atesman readability formula; they are usually at educational reading level according to the Çetinkaya-Uzun readability formula; also they are at frustration (difficult) level according to the Cloze Test readability application. Based on the results of the study, it is suggested that parents and teachers should consider the readability of the books when offering books to children.

Keywords: Miyase Sertbarut, readability, middle school, Ateşman formula, Çetinkaya-Uzun formula.

* Bu çalışma, Doç. Dr. Keziban TEKŞAN danışmanlığında Enes ÇİNPOLAT tarafından hazırlanan aynı isimli yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

** Doç. Dr., Ordu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Ordu, kezibanteksan@gmail.com, ORCID: orcid.org/0000-0002-5768-0022

*** Doktora Öğrencisi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe Eğitimi, Tokat, enescinpolat@gmail.com, ORCID: orcid.org/0000-0002-3411-4300

Giriş

Dil öğretiminde temel olarak dört becerinin kazandırılması amaçlanmaktadır (MEB, 2019). Bahsedilen dil becerileri okuma, dinleme/izleme, yazma ve konuşmadır. Bu dil becerileri anlama ve anlatma becerileri şeklinde iki ana başlıkta kategorize edilmektedir. Okuma ve dinleme/izleme becerileri anlama; yazma ve konuşma becerileri ise anlatma becerileri içerisinde yer alır. Anlama; dinleme/izleme, okuma, beden dili ve bunlar gibi dış uyarıcılardan beyne iletilen kodların zihinsel faaliyetler sonucu çözümlenerek anlamlandırılması sürecidir. Günlük hayatta anlamaya yönelik zihinsel faaliyetler çoğunlukla dinleme/izleme ve okuma yoluyla gerçekleşmektedir. Anlatma ise duygu ve düşüncelerin zihinsel faaliyet sürecinden geçirilerek yazılı, sözlü, beden dili gibi yollarla dışa aktarılması sürecidir. Yine günlük hayatta en çok sözlü ve yazılı olarak anlatma yolu tercih edilmektedir. Bunların yanı sıra insan müzik ve resim yoluyla da duygu ve düşüncelerini aktarabilmektedir. Ancak araştırma doğrultusunda dilin ve iletişimin dört temel becerisinden biri olan okuma becerisi üzerinde durulmuştur.

Akyol (2006, s. 1) tarafından “ön bilgilerin kullanıldığı, yazar ve okuyucu arasındaki etkili iletişime dayalı, uygun bir yöntem ve amaç doğrultusunda, düzenli bir ortamda gerçekleştirilen anlam kurma süreci”; Johnson tarafından (2008, s. 3) “anlam yaratmak için metni kullanma uygulaması”; Gündüz ve Şimşek tarafından (2013, s. 15) “bir yazıyı bütün unsurlarıyla görme, algılama, kavrama ve anlamlandırma etkinliği”; Just ve Carpenter tarafından ise (1980, s. 332) “kelime çözümleme, anlam çıkarma ve bilgileri önceki bilgilerle ilişkilendirme gibi çeşitli aşamaların uyumlu bir şekilde çalışması”; Yalçın (2018, s. 119) okumayı “insanların kendi aralarında önceden kararlaştırdıkları özel sembollerin duyu organları yoluyla algılanıp beyin tarafından yorumlanarak değerlendirilmesi işlemi” olarak tanımlanan okuma becerisinin temelinde anlamlandırma işleminin olduğu görülmektedir.

Okuma becerisi, öğrencinin eğitim sürecinde oldukça çok karşılaştığı ve kullandığı bir dil becerisidir. Türkçe öğretim programlarında en çok kazanımın olduğu alan okuma öğrenme alanıdır. Bunun yanı sıra Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın özel amaçları içerisinde yer alan on maddenin altısında doğrudan veya dolaylı olarak okuma becerisine değinilmektedir (MEB, 2019). Okuma bireyin eğitim hayatının başlangıcından itibaren akademik başarısını doğrudan etkileyen, meslek edinme sürecini belirleyen ve bireyin ülke ekonomisi ve güvenliğine sunabileceği katkıya etkisi olan kritik bir beceridir (Annie E. Casey Foundation [AECF], 2010). Ayrıca okuma becerisi sürekli gelişen bir beceridir ve okuma sırasında sayfalarda yer alan görsel bilgiler anlamlandırılmak için zihinde görsel olmayan bilgilerle bütünleşerek anlam bağlantısı kurulur (Johnson, 2008).

Okuma becerisinde tabii en önemli husus okunan metnin anlamlandırılmasıdır. Okuma – anlama sürecindeyse hem bireyin zihinsel ve dilsel yeterliği hem de okunan metnin niteliği önemlidir. Her ne kadar bireyin zihinsel ve dilsel becerileri belirli bir düzeyde gelişmiş olsa da okunan metin bireyin düzeyine uygun değilse anlama süreci sağlıklı işlemez. Metnin niteliği ise biçimsel özelliklerinin yanı sıra içerik özellikleri içerisinde yer alan dil ve üslup ile doğrudan bağlantılıdır. Metinde kullanılan dil ve içerik bireyin düzeyine uygun değilse sağlıklı bir anlama sürecinden bahsetmek söz konusu olamaz. Metnin dil açısından uygunluğu belirleyen etkenlerden biri ise okunabilirlik düzeyidir. Okunabilirlik, Ateşman (1997) tarafından “Okuyan tarafından metinlerin ne kadar kolay ya da güç anlaşılır olduğu”; Klare (1963) tarafından “Anlama kolaylığı veya yazma tarzından dolayı anlama”; Hargis vd. (2004) tarafından “Kelimeleri ve cümleleri okuma kolaylığı”; McLaughlin (1969) tarafından ise “Belirli bir sınıf insanın belli okuma konularını çekici ve anlaşılır bulduğu derece” olarak tanımlanmaktadır. Bu tanımlardan yola çıkarak okunabilirliğin kelime ve cümleleri okuyabilme, okunan kelimeleri zihinde anlamlandırabilme düzeyini belirten bir kavram olduğuna ulaşılabilir. Okunabilirlik düzeyini belirlemeye yönelik geliştirilen birçok formüle bakıldığında genel olarak metinde yer alan sözcüklerdeki hece sayısı, cümle sayısı, cümlelerdeki sözcük sayısı, cümlelerde kullanılan edat ve bağlaç ile zor sayılabilecek sözcüklerle ilgili olduğu görülmektedir. Böylelikle metinlerin okunabilirlik durumlarını belirlemek amacıyla çeşitli formüller oluşturulmuştur. Okunabilirlik formüllerinin başlangıcı 1920’li yıllarda eğitimcilerin ders kitaplarının zorluğunu rapor etmeleri, metinlerin zorluklarını tespit etmek amacıyla kelime zorluğu ve cümle uzunluğunu kullanmalarıyla başlamaktadır. Günümüze gelindiğinde çeşitli değişkenlerin dâhil edilmesi, güçlü teorik ve istatistik kullanımıyla 200’ün üzerinde formül çalışması ve 1000’in üzerinde ise okunabilirlik çalışması bulunmaktadır (DuBay, 2004).

Miyase Sertbarut'un Kitaplarının Okunabilirlik Düzeyleri

Temel dil becerilerinden olan okuma becerisinin gelişimi sadece örgün eğitim ile değil çocuğun yöneldiği edebî eserlerle de sağlanmaktadır. Bu sebeple çocuk edebiyatı eserlerinin okunabilirlik düzeylerinin hedef kitleye uygun olması oldukça önemli bir konudur. Bundan dolayı çocuk edebiyatı alanında eserler üreten ve eserleri üzerine akademik çalışmalar da bulunan günümüz çocuk edebiyatı yazarlarından Miyase Sertbarut'un ortaokul düzeyine hitap eden kitaplarının okunabilirlik açısından incelenmesinin amaçlandığı bu çalışma önemli görülmektedir. Bu çalışmanın amacı, Miyase Sertbarut'un kitaplarını okunabilirlik açısından değerlendirmektir. Bu amaçla aşağıdaki alt problemler düzenlenmiştir.

1. Miyase Sertbarut'un kitaplarının çıkartmalı okunabilirlik açısından zorluk düzeyleri nedir?
2. Çıkartmalı okunabilirlik uygulaması başarı yüzdeleri cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
3. Çıkartmalı okunabilirlik uygulaması başarı yüzdeleri sınıf düzeyi değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
4. Miyase Sertbarut'un kitaplarının Ateşman okunabilirlik formülüne göre okunabilirlik düzeyleri nedir?
5. Miyase Sertbarut'un kitaplarının Çetinkaya-Uzun okunabilirlik formülüne göre okunabilirlik düzeyleri nedir?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Yapılan araştırmanın yürütülmesi için tarama modeli kullanılması uygun görülmüştür. Tarama, geçmişte veya şimdi de var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaç edinen araştırma modelidir. Bu modelde, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren ile ilgili genel bir yargıya varabilmek için evrenin tümü ya da onun içinden alınan bir grup örneklem üzerinde tarama yapılabilmektedir (Karasar, 2008). İncelenen kitapların var olan durumları olan okunabilirlik düzeylerinin araştırılması bu modelin seçiminde belirleyici olmuştur.

Araştırma Grubu ve Materyalleri

Çocuk edebiyatı eserlerini okunabilirlik açısından değerlendirmek amacıyla hazırlanan bu çalışmada Miyase Sertbarut tarafından yazılan on eser kullanılmıştır. Edebiyat alanında aldığı ödüller (2003 Tudem Edebiyat Ödülleri Birincilik, 2004 Tudem Edebiyat Ödülleri İkincilik, 2006 Tudem Edebiyat Ödülleri Birincilik ve 2013 Gülten Dayıoğlu Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Vakfı ödülleri) ve eserleriyle ilgili yapılmış akademik çalışmalar (Başegmez-Tıgılı, 2014; Han, 2019; Yücebaş, 2019; Yüksel, 2014) bu yazarın seçilmesinde temel etken olmuştur. Bu kitaplar yazar tarafından ortaokula uygun olduğu belirtildiği ve yayınevi kitap listesinde ortaokul yaş seviyesinde yer aldığı için seçilmiştir. İncelemeye alınan kitaplara ait bilgiler aşağıda sunulmuştur.

Tablo 1.

İncelenen Kitapların Künye Bilgileri

#	Kitabın Adı	Yayınevi	İlk Basım Yılı	Sayfa Sayısı
1	Sisin Sakladıkları	Tudem	2005	224
2	Kapiland'ın Kobayları	Tudem	2007	224
3	Yıllankale	Tudem	2010	128
4	Kimsin Sen?	Tudem	2011	128
5	Çöp Plaza	Tudem	2012	152
6	Kapiland'ın Karanlık Yüzü	Tudem	2013	176
7	Komşumuz Çok Acayip	Altın Kitaplar	2014	152
8	Kapiland'ın Kıyameti	Tudem	2018	224
9	Ortak Ruh	Tudem	2018	200
10	Ünsüz Youtuberın Günlüğü	Altın Kitaplar	2018	184

Çıkartmalı okunabilirlik uygulaması için İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nden gerekli araştırma izni alınmıştır. Araştırma, seçilen kitapların çıkartmalı okunabilirlik puanlarını belirlemek amacıyla 2018-2019 bahar yarıyılında ilin merkez ilçesinde rastgele olarak seçilen bir ortaokulda yürütülmüştür. Çalışma grubunu gönüllülük esasına dayalı bir şekilde 32 kız, 25 erkek olmak üzere toplam 57 ortaokul 6, 7 ve 8. sınıf öğrencisi oluşturmuştur.

Verilerin Toplanması

Okunabilirlik formüllerinin uygulanması amacıyla seçilen 10 kitabın her birinin beşer bölümünün ilk yüz kelime kısımları hesaplama için alınarak gerekli cümle, kelime ve hece sayıları hesaplanmıştır.

Çıkartmalı okunabilirlik uygulamasının yapılması için öncelikle seçilen on kitabın ilk 300 kelime kısımları Word formatına aktarılmıştır. Daha sonra metinlerin uygulamaya hazırlanması ve değerlendirilmesi için Çetinkaya (2010) tarafından da kullanılan aşağıdaki basamaklar kullanılmıştır: Her beşinci sözcüğün silinmesine metnin ikinci cümlesinden başlanmış ve toplanan elli boşluk oluncaya kadar devam edilmiştir. Metinler "Times New Roman" normal yazı stilinde on iki punto, iki satır aralığı bırakılarak yazılmıştır. Boşluklar altı çizili 12 yazı birim aralığında yapılmıştır. Metinlerden önce pilot uygulamadaki bilgilendirme talimatları açıklama olarak yazılmıştır. Değerlendirme yapılırken çıkartılan sözcükle birebir aynı olan sözcük doğru kabul edilmiştir. Çıkartılan sözcükle eş anlamlı olan diğer sözcükler doğru kabul edilmemiş ancak bunun yanında eş anlamlı sözcüklerin de dâhil edildiği ikinci bir değerlendirme işlemi ile iki değerlendirmenin arasındaki farkı tespit etmek amaçlanmıştır. Yazım hataları yanlış olarak değerlendirilmemiştir. Öğrencinin verilen metinde doğru olarak doldurduğu sözcük sayısı ham puan olarak alınmış ve bu puan iki ile çarpılarak değerlendirme için gerekli sonuç elde edilmiştir.

Çıkartmalı okunabilirlik uygulaması çalışma grubuna haftada iki metin olmak üzere beş haftalık bir süreçte tamamlanmıştır. Uygulama öncesinde her sınıfta çıkartmalı okunabilirlik uygulamasının ne olduğu, nasıl gerçekleştirileceği anlatılmış ve çalışma materyallerinden farklı bir metinle pilot uygulama yapılmıştır. Öğrencilere metnin önce tamamen okunması gerektiği, özel isimlerin silinmediği, tüm boşlukların eşit olduğu, tüm türlerden sözcüklerin olabileceği, boşluğa sadece bir kelime yazılması gerektiği, istedikleri boşluğu doldurarak başlayabileceği, süre kısıtlamasına gidilmeyeceği, bunların kendilerini değerlendirmek amacıyla yapılmadığı, soru sorabilecekleri belirtilmiştir.

Verilerin Analizi

Kitapların okunabilirlik açısından değerlendirilmesinde Ateşman ile Çetinkaya-Uzun okunabilirlik formülleri ve çıkartmalı okunabilirlik uygulaması (cloze test) kullanılmıştır. Çalışmada çeşitli okunabilirlik kestirim araçlarının kullanılması, bu araçların farklı ve benzer noktalarını ortaya koymak amacıyla uygun görülmüştür. Okunabilirlik formüllerinin uygulanmasında gerekli cümle, kelime ve hece sayıları hesaplandıktan sonra formüller Microsoft Excel programı aracılığı ile hesaplanmıştır. Kullanılan formüllerin ayrıntıları aşağıda sunulmuştur.

Ateşman Okunabilirlik Formülü: Ateşman'ın (1997), Flesch okuma kolaylığı formülünden Türkçenin farklılıklarını gözetilerek uyarladığı okunabilirlik formülü iki değişkeni temel almaktadır. Seçilen metinden alınan bölümün kelime olarak ortalama cümle uzunluğu ve hece olarak ortalama kelime uzunluğudur. Ateşman formülünün uygulanmasına ilişkin ayrıntılı bilgi ve bu formüle göre çıkan okunabilirlik sayısı ve bu sayı değeri aralığına denk gelen okunabilirlik düzeyleri aşağıda verilmiştir:

$$\text{Okunabilirlik sayısı} = 198.825 - 40.175 \times X1 - 2.610 \times X2$$

X1 = hece olarak ortalama kelime uzunluğu

X2 = kelime olarak ortalama cümle uzunluğu

Miyase Sertbarut'un Kitaplarının Okunabilirlik Düzeyleri

Tablo 2.

Ateşman Okunabilirlik Formülünde Türkçe Metinlerin Okunabilirlik Sayısına Göre Sınıflandırılması

Okunabilirlik	Okunabilirlik sayısı
Çok Kolay	90-100
Kolay	70-89
Orta Güçlükte	50-69
Zor	30-49
Çok Zor	1-29

Çetinkaya-Uzun Okunabilirlik Formülü: Çetinkaya (2010) tarafından Türkçe metinlerin okunabilirliğini belirlemek için bu formülü oluşturmuştur. Bu formülün geliştirilmesinde çıkartmalı okunabilirlikten yararlanılmıştır. Seçilen metinden alınan bölümde bulunan ortalama sözcük uzunluğu ve ortalama tümce uzunluğunu temel alan bu formül ve formüle göre çıkabilecek okunabilirlik sayıları ve bu sayı değerleri aralığına denk gelen okuma düzeyleri aşağıda sunulmuştur:

$$\text{Okunabilirlik Puanı} = 118.823 - 25.987 \times \text{OSU} - 0.971 \times \text{OTU}$$

OSU = Ortalama sözcük uzunluğu

OTU = Ortalama tümce uzunluğu

Tablo 3.

Çetinkaya-Uzun Okunabilirlik Formülünde Okunabilirlik Puanının Anlamlandırılması

Okunabilirlik Puanı	Okunabilirlik Düzeyi	Eğitim Düzeyi
0-34	Engelli Düzey (Zor)	10. 11. ve 12. Sınıf
35-50	Eğitsel Okuma	8. ve 9. Sınıf
51+	Bağımsız Okuma	5. 6. ve 7. Sınıf

Çıkartmalı okunabilirlik aşamasının analizinde toplanan kâğıtlar araştırmacı tarafından örnek kâğıt rehberliğinde doğru, yanlış ve eş anlamlı kullanım şeklinde iki kategoride incelenmiştir. Çıkarılan sözcüğün aynısının yazıldığı durumlar “çıkartmalı okunabilirlik tam doğru”; çıkarılan sözcüğün aynısı veya eş anlamlısının yazıldığı durumlar “çıkartmalı okunabilirlik tam ve eş anlamlı” şeklinde ifade edilmiş ve kâğıtlar değerlendirilmiştir. Çıkartmalı okunabilirlik değerlendirilmesinin geçerli ve güvenilir olması amacıyla sadece çıkarılan kelimenin aynısının yazıldığı cevabın doğru kabul edildiği “çıkartmalı okunabilirlik tam doğru” kategorisi seçilmiştir (Taylor, 1953). Böylelikle asıl metinde olan kelimelerin doğru cevap kabul edilmesi öznelliği engelleyecektir. Çıkartmalı okunabilirlik doğru yüzdesine göre anlamlandırılma aşağıdaki Tablo 4’te verilmiştir (Çetinkaya, 2010; DuBay, 2004).

Tablo 4.

Çıkartma Puanına Göre Okunabilirlik Düzeyi

Çıkartma Puanı	Okunabilirlik Düzeyi
%35’ten az	Engelli Düzey (Zor) (Frustration)
%35-50	Eğitsel Okuma (Assisted)
%51+	Bağımsız Okuma (Unassisted)

Bulgular

Çıkartmalı Okunabilirlik İşlemine Yönelik Bulgular

Metni biçimlendirmeyi bozmadan ekleyiniz. Metni biçimlendirmeyi bozmadan ekleyiniz. Metni biçimlendirmeyi bozmadan ekleyiniz.

Tablo 5.

Çıkartmalı Okunabilirlik İşlemine Yönelik Bulgular

Kitap Adı	Çıkartmalı okunabilirlik tam doğru	Çıkartmalı okunabilirlik tam ve eş anlamlı
Sisin Sakladıkları	10.17 (%20.34)	13.94 (%27.88)
Kapiland'ın Kobayları	11.75 (%23.5)	14.29 (%28.58)
Yıllankale	12.77 (%25.54)	15.52 (%31.04)
Kimsin Sen?	14.33 (%28.66)	17.82 (%35.64)
Çöz Plaza	16.56 (%33.12)	22.05 (%44.1)
Kapiland'ın Karanlık Yüzü	11.31 (%22.62)	16.75 (%33.5)
Komşumuz Çok Acayip	9.91 (%19.82)	12.03 (%24.06)
Kapiland'ın Kıyameti	12.28 (%24.56)	16.14 (%32.28)
Ortak Ruh	14.10 (%28.2)	17.50 (%35)
Ünsüz Youtuberin Günlüğü	12.84 (%25.68)	15.15 (%30.3)

Tablo 5'te çıkartmalı okunabilirlik uygulaması sonucunda belirlenen ortalama puanlar verilmiştir. Buna göre tam doğru cevapların kabul edildiği durumda Sisin Sakladıkları adlı kitaptan alınan metnin okunabilirlik yüzdesinin 20.34; Kapiland'ın Kobayları adlı kitaptan alınan metnin 23.5; Yıllankale adlı kitaptan alınan metnin 25.54; Kimsin Sen? adlı kitaptan alınan metnin 28.66; Çöp Plaza adlı kitaptan alınan metnin 33.12; Kapiland'ın Karanlık Yüzü adlı kitaptan alınan metnin 22.62; Komşumuz Çok Acayip adlı kitaptan alınan metnin 19.82; Kapiland'ın Kıyameti adlı kitaptan alınan metnin 24.56; Ortak Ruh adlı kitaptan alınan metnin 28.2; Ünsüz Youtuberin Günlüğü adlı kitaptan alınan metnin 25.68 olduğu görülmektedir. Bunun yanı sıra tam ve eş anlamlı cevapların kabul edildiği durumda Sisin Sakladıkları adlı kitaptan alınan metnin okunabilirlik yüzdesinin 27.88; Kapiland'ın Kobayları adlı kitaptan alınan metnin 28.58; Yıllankale adlı kitaptan alınan metnin 31.04; Kimsin Sen? adlı kitaptan alınan metnin 35.64; Çöp Plaza adlı kitaptan alınan metnin 44.1; Kapiland'ın Karanlık Yüzü adlı kitaptan alınan metnin 33.5; Komşumuz Çok Acayip adlı kitaptan alınan metnin 24.06; Kapiland'ın Kıyameti adlı kitaptan alınan metnin 32.28; Ortak Ruh adlı kitaptan alınan metnin 35; Ünsüz Youtuberin Günlüğü adlı kitaptan alınan metnin 30.3 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 6.

Çıkartmalı Okunabilirlik Genel Ortalama

Genel Ortalama	Çıkartmalı okunabilirlik tam doğru	Çıkartmalı okunabilirlik tam ve eş anlamlı
	12.60 (%25.2)	16.12 (%32.24)

Tablo 6'da incelenen kitaplardan alınan tüm metinlerin çıkartmalı okunabilirlik uygulaması sonucunda belirlenen ortalama puanı verilmiştir. Buna göre metnin tam doğru cevapların kabul edildiği okunabilirlik yüzdesi 25.2 iken tam ve eş anlamlı cevapların kabul edildiği okunabilirlik yüzdesi 32.24

Miyase Sertbarut'un Kitaplarının Okunabilirlik Düzeyleri

olarak tespit edilmiştir. Böylelikle incelenen metnin iki hesaplama durumunda da engelli (zor) düzeyde yer aldığı bulunmuştur.

Tablo 7.

Cinsiyet değişkenine ilişkin bulgular 1

	Kız (n=32)	Erkek (n=25)
Genel Ortalama	13.30 (%26.6)	11.70 (%23.4)

Tablo 7'de incelenen kitaplardan alınan tüm metinlerin çıkartmalı okunabilirlik uygulaması sonucunda tam doğru cevapların değerlendirildiği durumdaki genel ortalamaya göre kız ve erkek öğrencilerin başarı yüzdeleri verilmiştir. Buna göre kız öğrencilerin başarı yüzdelerinin erkek öğrencilerden 3.2 puan daha fazla olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 8.

Sınıf düzeyi değişkenine ilişkin bulgular 1

	6.sınıf (n=19)	7.sınıf (n=18)	8.sınıf (n=20)
Genel Ortalama	9.91 (%19.82)	11.12 (%22.24)	16.49 (%32.98)

Tablo 8'de incelenen kitaplardan alınan tüm metinlerin çıkartmalı okunabilirlik uygulaması sonucunda tam doğru cevapların kabul edildiği durumdaki genel ortalamaya göre sınıf düzeyi karşılaştırılması verilmiştir. Buna göre altıncı sınıflar 19.82, yedinci sınıflar 22.24, sekizinci sınıflar 32.98 başarı yüzdesi almıştır.

Tablo 9.

Cinsiyet değişkenine ilişkin bulgular 2

	Kız (n=32)	Erkek (n=25)
Genel Ortalama	16.98 (%33.96)	15.02 (%30.04)

Tablo 9'da incelenen kitaplardan alınan tüm metinlerin çıkartmalı okunabilirlik uygulaması sonucunda tam ve eş anlamlı cevapların kabul edildiği durumdaki genel ortalamaya göre kız ve erkek öğrencilerin başarı yüzdeleri verilmiştir. Buna göre kız öğrencilerin başarı yüzdelerinin erkek öğrencilerden 3.92 puan daha fazla olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 10.

Sınıf düzeyi değişkenine ilişkin bulgular 2

	6.sınıf (n=19)	7.sınıf (n=18)	8.sınıf (n=20)
Genel Ortalama	12.33 (%24.66)	16.31 (%32.62)	19.55 (%39.1)

Tablo 10'da incelenen kitaplardan alınan tüm metinlerin çıkartmalı okunabilirlik uygulaması sonucunda tam ve eş anlamlı cevapların kabul edildiği durumdaki genel ortalamaya göre sınıf düzeyi karşılaştırılması verilmiştir. Buna göre altıncı sınıflar 24.66, yedinci sınıflar 32.62, sekizinci sınıflar 39.1 başarı yüzdesi almıştır.

Ateşman Okunabilirlik Formülüne Yönelik Bulgular

Tablo 11.

Ateşman Okunabilirlik Formülüne Yönelik Bulgular

	1.Bölüm	2. Bölüm	3. Bölüm	4. Bölüm	5. Bölüm
Sisin Sakladıkları	47.44-Zor	74.55-Kolay	58.54-Orta Güçlükte	76.85-Kolay	72.28-Kolay

65.93-Orta Güçlükte					
Kapiland'ın Kobayları	58.86-Orta Güçlükte	56.12-Orta Güçlükte	63.41-Orta Güçlükte	13.85-Çok Zor	59.02-Orta Güçlükte
50.25-Orta Güçlükte					
Yılankale	63.00-Orta Güçlükte	63.44-Orta Güçlükte	69.40-Orta Güçlükte	65.85-Orta Güçlükte	60.13-Orta Güçlükte
64.36-Orta Güçlükte					
Kimsin Sen?	61.26-Orta Güçlükte	79.78-Kolay	74.96-Kolay	78.13-Kolay	76.21-Kolay
74.06-Kolay					
Çöp Plaza	69.87-Orta Güçlükte	68.67-Orta Güçlükte	55.77-Orta Güçlükte	49.70-Zor	62.46-Orta Güçlükte
61.29-Orta Güçlükte					
Kapiland'ın Karanlık Yüzü	68.26-Orta Güçlükte	63.81-Orta Güçlükte	86.89-Kolay	64.98-Orta Güçlükte	68.26-Orta Güçlükte
70.44-Kolay					
Komşumuz Acayip	Çok 67.02-Orta Güçlükte	72.62-Kolay	66.57-Orta Güçlükte	71.84-Kolay	67.37-Orta Güçlükte
69.08-Orta Güçlükte					
Kapiland'ın Kıyameti	73.48-Kolay	56.12-Orta Güçlükte	64.18-Orta Güçlükte	60.56-Orta Güçlükte	83.03-Kolay
67.47-Orta Güçlükte					
Ortak Ruh	64.21-Orta Güçlükte	77.50-Kolay	63.41-Orta Güçlükte	76.16-Kolay	63.81-Orta Güçlükte
69.01-Orta Güçlükte					
Ünsüz Youtuberin Günlüğü	66.59-Orta Güçlükte	73.65-Kolay	70.67-Kolay	71.01-Kolay	70.82-Kolay
70.54-Kolay					

Tablo 11'de kitapların beş farklı bölümünden alınan metinlerin Ateşman Okunabilirlik Formülüne göre incelenmesinden elde edilen bulgular yer almaktadır. Buna göre Sisın Sakladıkları adlı kitaptan alınan beş örnek metinden üçünün kolay seviyede, birinin orta güçlükte, birinin ise zor

Miyase Sertbarut'un Kitaplarının Okunabilirlik Düzeyleri

seviyede; Kapiland'ın Kobayları adlı kitaptan alınan beş örnek metinden dördünün orta güçlükte, birinin ise zor seviyede; Yılankale adlı kitaptan alınan beş örnek metnin tamamının orta güçlükte; Kimsin Sen? adlı kitaptan alınan beş örnek metinden dördünün kolay seviyede, birinin ise orta güçlükte; Çöp Plaza adlı kitaptan alınan beş örnek metinden dördünün orta güçlükte, birinin ise kolay seviyede; Kapiland'ın Karanlık Yüzü adlı kitaptan alınan beş örnek metinden dördünün orta güçlükte, birinin ise kolay seviyede; Komşumuz çok acayip adlı kitaptan alınan beş örnek metinden üçünün orta güçlükte, ikisinin ise kolay seviyede; Kapiland'ın Kıyameti adlı kitaptan alınan beş örnek metinden üçünün orta güçlükte, ikisinin ise kolay seviyede; Ortak Ruh adlı kitaptan alınan beş örnek metinden üçünün orta güçlükte, ikisinin ise kolay seviyede; Ünsüz Youtuberın Günlüğü adlı kitaptan alınan beş örnek metinden dördünün kolay seviyede, birinin ise orta güçlük seviyesinde olduğu tespit edilmiştir.

Çetinkaya-Uzun Okunabilirlik Formülüne Yönelik Bulgular

Tablo 12.

Çetinkaya-Uzun Okunabilirlik Formülüne Yönelik Bulgular

	1.Bölüm	2. Bölüm	3. Bölüm	4. Bölüm	5. Bölüm
Sisin Sakladıkları	31.14-Engelli Düzy-10. 11. ve 12. Sınıf	43.22-Eğitsel Okuma-8. ve 9. Sınıf	36.05-Eğitsel Okuma-8. ve 9. Sınıf	44.40-Eğitsel Okuma-8. ve 9. Sınıf	42.48-Eğitsel Okuma-8. ve 9. Sınıf
39.45-Eğitsel Okuma-8. ve 9. Sınıf					
Kapiland'ın Kobayları	34.74-Engelli Düzy-10. 11. ve 12. Sınıf	34.49-Engelli Düzy-10. 11. ve 12. Sınıf	37.75-Eğitsel Okuma-8. ve 9. Sınıf	17.10-Engelli Düzy-10. 11. ve 12. Sınıf	35.56-Eğitsel Okuma-8. ve 9. Sınıf
31.92-Engelli Düzy-10. 11. ve 12. Sınıf					
Yılankale	37.49-Eğitsel Okuma-8. ve 9. Sınıf	38.42-Eğitsel Okuma-8. ve 9. Sınıf	41.08-Eğitsel Okuma-8. ve 9. Sınıf	39.98-Eğitsel Okuma-8. ve 9. Sınıf	38.07-Eğitsel Okuma-8. ve 9. Sınıf
39.00-Eğitsel Okuma-8. ve 9. Sınıf					
Kimsin Sen?	34.96-Engelli Düzy-10. 11. ve 12. Sınıf	46.60-Eğitsel Okuma-8. ve 9. Sınıf	43.48-Eğitsel Okuma-8. ve 9. Sınıf	45.88-Eğitsel Okuma-8. ve 9. Sınıf	43.28-Eğitsel Okuma-8. ve 9. Sınıf
42.84-Eğitsel Okuma-8. ve 9. Sınıf					
Çöp Plaza	40.92-Eğitsel Okuma-8. ve 9. Sınıf	41.80-Eğitsel Okuma-8. ve 9. Sınıf	32.81-Engelli Düzy-10. 11. ve 12. Sınıf	30.33-Engelli Düzy-10. 11. ve 12. Sınıf	35.74-Eğitsel Okuma-8. ve 9. Sınıf
36.32-Eğitsel Okuma-8. ve 9. Sınıf					
Kapiland'ın Karanlık Yüzü	39.88-Eğitsel Okuma-8. ve 9. Sınıf	38.01-Eğitsel Okuma-8. ve 9. Sınıf	50.90- Bağımsız Okuma-5. 6. ve 7. Sınıf	38.22-Eğitsel Okuma-8. ve 9. Sınıf	39.88-Eğitsel Okuma-8. ve 9. Sınıf
41.37-Eğitsel Okuma-8. ve 9. Sınıf					

Komşumuz Acayip	Çok	40.09-Eğitsel Okuma-8. ve 9. Sınıf	43.16-Eğitsel Okuma-8. ve 9. Sınıf	41.24-Eğitsel Okuma-8. ve 9. Sınıf	43.20-Eğitsel Okuma-8. ve 9. Sınıf	41.76-Eğitsel Okuma-8. ve 9. Sınıf
41.89-Eğitsel Okuma-8. ve 9. Sınıf						
Kapiland'ın Kıyameti		43.26-Eğitsel Okuma-8. ve 9. Sınıf	35.48-Eğitsel Okuma-8. ve 9. Sınıf	37.70-Eğitsel Okuma-8. ve 9. Sınıf	35.36-Eğitsel Okuma-8. ve 9. Sınıf	48.14-Eğitsel Okuma-8. ve 9. Sınıf
39.98-Eğitsel Okuma-8. ve 9. Sınıf						
Ortak Ruh		38.27-Eğitsel Okuma-8. ve 9. Sınıf	45.86-Eğitsel Okuma-8. ve 9. Sınıf	37.75-Eğitsel Okuma-8. ve 9. Sınıf	44.26-Eğitsel Okuma-8. ve 9. Sınıf	38.01-Eğitsel Okuma-8. ve 9. Sınıf
40.83-Eğitsel Okuma-8. ve 9. Sınıf						
Ünsüz Youtuberin Günlüğü		39.26-Eğitsel Okuma-8. ve 9. Sınıf	42.59-Eğitsel Okuma-8. ve 9. Sınıf	41.44-Eğitsel Okuma-8. ve 9. Sınıf	42.12-Eğitsel Okuma-8. ve 9. Sınıf	40.51-Eğitsel Okuma-8. ve 9. Sınıf
41.18-Eğitsel Okuma-8. ve 9. Sınıf						

Tablo 12’de kitapların beş farklı bölümünden alınan metinlerin Çetinkaya-Uzun Okunabilirlik Formülüne göre incelenmesinden elde edilen bulgular yer almaktadır. Buna göre Sisin Sakladıkları adlı kitaptan alınan beş örnek metinden dördünün eğitsel okuma (8. ve 9. Sınıf), birinin ise engelli düzey (10. 11. ve 12. Sınıf) seviyesinde; Kapiland’ın Kobayları adlı kitaptan alınan beş örnek metinden üçünün engelli düzey (10. 11. ve 12. Sınıf), ikisinin ise eğitsel okuma (8. ve 9. Sınıf) seviyesinde; Yıllıkale adlı kitaptan alınan beş örnek metnin tamamının eğitsel okuma (8. ve 9. Sınıf) seviyesinde; Kimsin Sen? adlı kitaptan alınan beş örnek metinden dördünün eğitsel okuma (8. ve 9. Sınıf), birinin ise engelli düzey (10. 11. ve 12. Sınıf) seviyesinde; Çöp Plaza adlı kitaptan alınan beş örnek metinden üçünün eğitsel okuma (8. ve 9. Sınıf), ikisinin ise engelli düzey (10. 11. ve 12. Sınıf) seviyesinde; Kapiland’ın Karanlık Yüzü adlı kitaptan alınan beş örnek metinden dördünün eğitsel okuma (8. ve 9. Sınıf), birinin ise bağımsız okuma (5. 6. ve 7. Sınıf) seviyesinde; Komşumuz Çok Acayip adlı kitaptan alınan beş örnek metnin tamamının eğitsel okuma (8. ve 9. Sınıf) seviyesinde; Kapiland’ın Kıyameti adlı kitaptan alınan beş örnek metnin tamamının eğitsel okuma (8. ve 9. Sınıf) seviyesinde; Ortak Ruh adlı kitaptan alınan beş örnek metnin tamamının eğitsel okuma (8. ve 9. Sınıf) seviyesinde; Ünsüz Youtuberin Günlüğü adlı kitaptan alınan beş örnek metnin tamamının eğitsel okuma (8. ve 9. Sınıf) seviyesinde olduğu tespit edilmiştir.

Tartışma ve Sonuç

Çıkartmalı okunabilirlik uygulamasında incelenen on metnin tamamının tam doğru cevapların kabul edildiği durumda engelli (zor) seviyede olduğu; tam ve eş anlamlı cevapların kabul edildiği durumda ise yedisinin engelli (zor), üçünün ise eğitsel (yardımlı) okuma düzeylerinde yer aldığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Ancak çıkartmalı okunabilirlik sonuçları uygulamanın yapıldığı çalışma grubundaki öğrencilerin akademik başarılarıyla da ilgili olduğu unutulmamalıdır. Ayrıca eş anlamlı cevapların da doğru kabul edilmesi başarı yüzdesinde 5 ile 11 arasında bir puan artışına sebebiyet vermiştir.

Çıkartmalı okunabilirlik uygulama başarı yüzdelerinin cinsiyet açısından kızlarda erkeklere göre daha yüksek olduğu; sınıf seviyesi açısından ise seviye arttıkça başarı yüzdesinin de arttığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Yaman ve Süğümlü’nün (2010) çalışmasında kız öğrencilerin erkeklere oranla daha fazla okuma planı yaptıkları, İnan’ın (2005) çalışmasında da okuma alışkanlığı bakımından kız öğrenciler

lehine anlamlı farklılık olduğu belirtilmiştir. Ayrıca yapılan çalışmalara bakıldığında kız öğrencilerin okuma becerilerinin ve öz-yeterlik algılarının erkeklere göre daha yüksek olduğu görülmektedir (Güngör ve Ün-Açıkgöz, 2005; Özdemir, 2017; Pomerantz, Altermatt ve Saxon, 2002; Sadioğlu ve Bilgin, 2008). Bununla birlikte Arslan'ın (2013) çalışmasında farklı yaş gruplarında yapılan okuma becerisi ile ilgili 52 makalenin 36'sında erkeklerin aleyhine anlamlı fark bulunduğu belirtilmiştir. Sınıf seviyesinin ilerlemesiyle başarı düzeyinin yükselmesi gelişimsel açıdan beklenen bir durumdur. Nitekim yapılan bazı çalışmalarda dil becerileri açısından sınıf seviyesinin ilerlemesiyle algının arttığı, kaygının azaldığı görülmüştür (Cocuk, Yanpar-Yelken ve Ozer, 2016; Karakoç-Öztürk, 2015). Fakat bazı çalışmalarda da dil becerileri ile ilgili algıların ortaokul başlangıcında daha yüksek olduğu bulunmuştur (Koç ve Arslan, 2017; Kurnaz ve Yıldız, 2015; Özdemir, 2017; Süğümlü, Mutlu ve Çinpolat, 2019).

Okunabilirlik formülleri ile kitaplar hakkında genel bir değerlendirmeye gidilebilmek amacıyla her kitaptan incelenen beş bölümün aritmetik ortalaması alınmıştır. Böylelikle Ateşman okunabilirlik formülüne göre incelenen on kitabın yedisinin ortalamalarının orta güçlük seviyesinde, üçünün ise kolay seviyede olduğuna ulaşılmıştır. Çetinkaya-Uzun okunabilirlik formülüne göre ise incelenen on kitabın dokuzunun eğitsel okuma (8. ve 9. Sınıf), birinin ise engelli düzey (10. 11. ve 12. Sınıf) seviyesinde olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre incelenen kitapların okunabilirlik formülleri açısından genel olarak ortaokul seviyesine uygun olduğu söylenebilir. Ancak çıkartmalı okunabilirlik uygulamasından alınan başarı yüzdesine göre incelenen metinlerin engelli (zor) düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Böylelikle incelenen metinlerin çıkartmalı okunabilirlik uygulamasına göre okunabilirlik durumlarının formüllerden elde edilen okunabilirlik durumlarına göre daha zor olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir:

- Eğitimcilerin öğrencileri için kitap önerilerinde bu kitapların diğer özelliklerinin yanı sıra okunabilirlik durumlarını gözetmeleri,
- Çocuk edebiyatı alanında eser veren yazar ve yayınevlerinin hedef kitleye uygunluk açısından okunabilirlik kavramını dikkate almaları önerilmektedir.

Kaynaklar

- Akyol, H. (2006). *Türkçe ilk okuma yazma öğretimi* (5. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Annie E. Casey Foundation. (2010). *Early warning! Why reading by the end of third grade matters*. Baltimore, MD: Casey Foundation. Erişim adresi: http://www.aecf.org/m/resourcedoc/AECF-Early_Warning_Full_Report-2010.pdf
- Arslan, A. (2013). Okuma becerisi ile ilgili makalelerde cinsiyet değişkeni. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 2(2), 251-265.
- Ateşman, E. (1997). Türkçede okunabilirliğin ölçülmesi. *Dil Dergisi*, 58, 71-74.
- Başeğmez-Tıgılı, H. (2014). *Miyase Sertbarut'un çocuk kitaplarının çocuk edebiyatı öğelerine göre incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.
- Cocuk, H. E., Yanpar-Yelken, T., & Ozer, O. (2016). The relationship between writing anxiety and writing disposition among secondary school students. *Eurasian Journal of Educational Research*, 63, 335-352. doi: [dx.doi.org/ 10.14689/ejer.2016.63.19](https://doi.org/10.14689/ejer.2016.63.19)
- Çetinkaya, G. (2010). *Türkçe metinlerin okunabilirlik düzeylerinin tanımlanması ve sınıflandırılması*. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara.
- DuBay, W. H. (2004). *The principles of readability*. CA, US: Impact Information.
- Gündüz, O., & Şimşek, T. (2013). *Uygulamalı okuma eğitimi el kitabı*. Ankara: Grafiker.
- Güngör, A., & Ün-Açıkgöz, K. (2005). İşbirlikli öğrenme ve geleneksel öğretimin okuduğunu anlama üzerinde etkileri ve cinsiyet ile ilişkileri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 43, 355-378.
- Han, C. (2019). *Miyase Sertbarut'un romanlarının değerler aktarımı bakımından incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırşehir.

- Hargis, G., Carey, M., Hernandez, A. K., Hughes, P., Longo, D., Rouiller, S., & Wilde, E. (2004). *Developing quality technical information: A handbook for writers and editors (second edition)*. Boston, MA: Pearson Education.
- İnan, D. D. (2005). *İlköğretim birinci kademe öğrencilerinin okuma alışkanlıklarının incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Johnson, A. P. (2008). *Teaching reading and writing: A guidebook for tutoring and remediating students*. Maryland: Rowman & Littlefield Education.
- Just, M. A., & Carpenter, P. A. (1980). A theory of reading: From eye fixations to comprehension. *Psychological review*, 87(4), 329-354. doi: doi.org/10.1037/0033-295X.87.4.329
- Karakoç-Öztürk, B. (2015). Ortaokul öğrencilerinin okur öz yeterlikleri üzerine bir araştırma: Adana ili örneği. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2015(21), 908-936.
- Karasar, N. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemi* (18. baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Klare, G. R. (1963). *The measurement of readability*. Ames, Iowa: Iowa State University Press.
- Koç, C., & Arslan, A. (2017). Ortaokul öğrencilerinin akademik öz yeterlik algıları ve okuma stratejileri bilişüstü farkındalıkları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 745-778.
- Kurnaz, H., & Yıldız, N. (2015). Ortaokul öğrencilerinin okuma motivasyonlarının çeşitli değişkenlere göre değerlendirilmesi. *Sosyal araştırmalar dergisi*, 19(3), 53-70.
- Mc Laughlin, G. H. (1969). SMOG grading-a new readability formula. *Journal of reading*, 12(8), 639-646.
- MEB (2019). *Türkçe dersi öğretim programı*. Ankara: Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı.
- Özdemir, S. (2017). Ortaokul öğrencilerinin eleştirel okuma öz yeterlikleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 5(7), 40-55.
- Pomerantz, E.M., Altermatt, E. R., & Saxon, L. J. (2002). Making the grade but feeling distressed: Gender differences in academic performance and internal distress. *Journal of Education Psychology*, 94, 2, 396-404.
- Sadioğlu, Ö., & Bilgin, A. (2008). İlköğretim öğrencilerinin eleştirel okuma becerileri ile cinsiyet ve anne-baba eğitim durumu arasındaki ilişki. *İlköğretim Online*, 7(3), 814-822.
- Süğümlü, Ü., Mutlu, H. H., & Çinpolat, E. (2019). Relationship Between Writing Motivation Levels and Writing Skills Among Secondary School Students. *International Electronic Journal of Elementary Education*, 11(5), 487-492.
- Taylor, W. L. (1953). "Cloze procedure": A new tool for measuring readability. *Journalism Bulletin*, 30(4), 415-433.
- Yalçın, A. (2018). *Son bilimsel gelişmeler ışığında Türkçenin öğretimi yöntemleri*. Ankara: Akçağ.
- Yaman, H., & Süğümlü, Ü. (2010). İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin ders dışı kitap okuma alışkanlıkları. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 18(1), 291-306.
- Yücebaş, Z. (2019). *Miyase Sertbarut'un eserlerinde çocuk ve eğitim teması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- Yüksel, S. (2014). *Miyase Sertbarut'un eserlerinde çocuk ve gençlik sorunları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul.

Extended Abstract

Introduction

It is aimed to gain four skills in language teaching (MEB, 2019). Mentioned language skills are reading, listening / watching, writing and speaking. It is the reading skill that the individual encounters and uses the most during the education process. Therefore, there are more learning outcomes about reading skills in the Turkish Curriculum. In addition, six of the ten items within the specific objectives of the Turkish Curriculum are addressed directly or indirectly in reading skills (MEB, 2019). The most important issue in reading skill is to understand the text read. In the process of reading and understanding, both the mental and linguistic competence of the individual and the quality of the text read are important. One of the factors determining the suitability of the text in terms of language is the readability level. Readability is defined by Ateşman (1997) as "How easy or difficult to understand texts by the reader". Thus, various formulas were created to determine the readability of the texts.

Today, there are over 200 formula studies and over 1000 readability studies with the inclusion of various variables, strong theoretical and statistical use (DuBay, 2004).

The development of reading skills, which is one of the basic language skills, is provided not only with formal education but also with literary works. For this reason, it is an important issue that the readability levels of children's literature are suitable for the target audience. For this reason, this study, which aims to examine the books of Miyase Sertbarut, who is one of the most widely read children's literature authors in the field of children's literature, is considered important.

Method

In this study, ten books written by Miyase Sertbarut were used. Her awards in the field of literature (2003 Tudem Literature Awards First Place, 2004 Tudem Literature Awards Second Place, 2006 Tudem Literature Awards First Place and 2013 Gülten Dayıoğlu Children and Youth Literature Foundation awards) and academic studies on her works (Han, 2019; Yücebaş, 2019; Başeğmez- Tıgılı, 2014; Yüksel, 2014) was the main factor in the selection of this author. These books were chosen because they told to be suitable for secondary school level by writer and publisher.

The study group consisted of a total of 57 secondary school 6th, 7th and 8th grade students, 32 girls and 25 boys, on a voluntary basis.

For the application of readability formulas, the first hundred words of each of the five sections of each of the 10 books selected were taken for calculation, and the necessary sentences, words and syllables were calculated. Ateşman (1997) and Çetinkaya-Uzun (2010) readability formulas were used in the study.

In order to make cloze test readability application, first 300 words of ten selected books were transferred to Word format. Then, the following steps used by Çetinkaya (2010) were used to prepare the texts for implementation: Deletion of each fifth word was started from the second sentence of the text and continued until the total fifty spaces. The texts are written in "Times New Roman" normal typeface with twelve font size and two line spacing. The blanks are made in a range of 12 writing units underlined. Before the texts, informative instructions in the pilot application were written as explanations. While making the evaluation, the word exactly the same as the word removed was accepted as correct. Other words that are synonymous with the extracted word are not considered correct, but a second evaluation process involving synonyms is aimed to identify the difference between the two evaluations. Spelling errors were not considered incorrect. The number of words correctly filled in by the student in the given text was taken as the raw score, and this score was multiplied by two to obtain the necessary result for the evaluation.

Result and Discussion

All ten texts examined with the cloze test application are at the level of frustration when fully correct answers are accepted; In the case that fully correct and synonymous answers are accepted, it is concluded that seven of them are in the level of frustration and three are in assisted reading levels. However, it should not be forgotten that the cloze test readability results are also related to the academic success of the students in the study group. In addition, the fact that the synonyms were accepted correctly caused an increase in the success between 5 to 11 points.

Cloze test readability success percentages were higher in girls than boys in terms of gender; In terms of grade level, it is concluded that the percentage of success increases as the level increases. In the study of Yaman and Suğümlü (2010), it was stated that female students made more reading plans than boys, and In İnan's (2005) study, there was a significant difference in favor of female students in terms of reading habit. In addition, it is seen that reading skills and self-efficacy perceptions of girls are higher than boys (Güngör & Ün-Açıkgöz, 2005; Özdemir, 2017; Pomerantz, Altermatt & Saxon, 2002; Sadioğlu & Bilgin, 2008).

According to the Ateşman readability formula, seven of the ten books were at medium difficulty level and three were at the easy level. According to the Çetinkaya-Uzun readability formula, it was determined that nine of the ten books examined were at the level of educational (assisted) reading (8th and 9th grade) and one was at the level of the frustration (10th, 11th and 12th grades).

According to the results obtained, it can be said that the books examined are generally suitable for the middle school level in terms of readability formulas.